

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kül-
dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 1 korona.

Mondjunk le!

(U. O. T.) A nép anyagi jóléte nem csak attól van föltételezve, hogy minő aratásunk van egyik-másik évben? miként tudjuk a termést értékesíteni? stb., hanem azon életkérdés megoldásától is függ, hogy bir-e népünk elegendő erkölcsi erővel arra, hogy a bőségről és kényelemről lemondhasson? Bir-e érzékkel a takarékoság erénye iránt? Tudja-e mérsékelni életszükségleteit és minden felesleges költsékezést kerülni? Ez t. i. a takarékoság, Hahnenkamp Sándor dr. kitűnő fejtegetése szerint, a szerénység, okosság és az életbölcesség kedves gyermeke, a mai kornak szükségparancsolta társadalmi erénye, a mely valamint egyrészt sok erkölcsi jónak a kuforrása, úgy másrészt egyszersmind hatalmas óvszer a mi, anyagilag amúgy is eléggé sujtott népünk végpusztulása ellen. A tapasztalás ugyanis szomorú példákkal illusztrálja, hogy mire vitt egyeseket a könnyelmű és pazar életmód, még ama régibb, boldogabb korban is, midőn „selyem“ volt az élet: annál inkább fékezendők tehát a pazarlás és tékozlás hajlamai napjainkban, midőn az életfentartási eszközök jelentékenyen megdrágultak, midőn a megélhetés gondjai ön-

sulyként nehezülnek a halandók gyenge vállaira. Ilyenkor különösen érvényesítendő az életben ama régi közmondás igazsága: „ha szegény vagy ne táncolj!“ — azaz: szorítsuk meg vágyainkat és igényeinket, és őrizkedjünk a könnyelmű fecsérlés és szükségtelen kiadásoktól; mert a ki igényeit nem mérsékeli és költségeinek határt nem szab, az e drága és pénzszerű világban csakhamar keserű adósságba mélyed és tönkre megy.

Takarékoság a föelvé a jóháztartásnak. Az ő derült ege alatt virágozik a jólét és a megelégedés. Mír Ciceró mondá, hogy a takarékoság magában véve is nagy jövedelem; mert mindaz, a mit félre teszünk, tiszta nyereség. És Diderot: Az önmegegyezés fájának gyökere a kevéssel beérés, gyümölcse a megelégedettség.

Könnyű elpredálni azt, a mi van, de megszerezni azt, ami nincs, az nehéz. Adig kell takarékoskodni, míg van miből: ne várjuk, hogy a szükség kényszerítsen bennünket arra.

Ezen igazságok hangoztatása alkalomszerű különösen most, midőn az évi aratást bevégeztük és sok ember ismét a tékozlás, dobzódás és mértéktelenség karjába veti magát a nélkül, hogy meggondolná, hogy

mi lesz e pazarló és könnyelmű életmódjának a vége!

Különösen a magyar embernek nem valami különösen erős oldala a takarékoság szép erénye; ő szeret költsékezni és gavalléroskodni, amíg van: majmolja a divatot és fényűzést, főleg a ruházatban még akkor is, ha nincsen, ha adósságra kell leányainak a selymes szoknyát és hiru pipérét megvásárolnia; a mi aztán természetesen csakhamar megzavarja a rendes gazdálkodás és háztartás egyensúlyát és szomorú differenciákat okoz a bevételek és kiadások között.

Mit szóljak még a mi népünket anynyira jellemző korcsmázás, tivornyázás és dözsölés szenvedélyeiről, melyek oly sok családot koldusbotra juttattak?! A lakodalmak és bucsuk alkalmával szokásban levő haszontalan költségekről, melyekben a fél-falu népe részt vesz és esztelen módon elharácsoltatik annyi, amennyi elég volna az egész család egy évi fentartására?!

Mindezen nemtelen passziókat és haszontalan kiadásokat korlátozni kell, ha élet existenciánkat biztosítani akarjuk a mai nehéz időkben. Ezek helyett ápolnunk kell inkább a józanság és bölcs takarékoság erényvirágait és fogékonyságot ébreszteni

TÁRCSA.

Édua.

(Ballada.)

Kun László sátora, éj borul le rája.
Benne van a kunok, magyarok királya.
Országos gondjait messze elsóhajlja
Szép fejét Édua keblére lehajtja
S a leány néz rá, ugy nevet.

Hollószin fűrtivel játszadoz az újja.
Elkezd elölről, amikor megunja.
Csábosan mosolyog kedvese szemébe,
Szerelmet, édeset suttog a fülebe
A leány oly szép, oly kecses.

„Meglátod, elárul, hűtelen lesz Aida.
Belejössz miatta szerelmem a bajba.“
Nem felel Kun László, magához karolja
Lángoló csókjait ajakára szórja
S ugy örül a lány ugy kaczag.

Billikom a kézben, szivre hat zamatja.
Szerelem tölti meg, szerelem itatja.
Ölelés, csókra csók, habzik a .éj árja
Elalszik, a kunok, magyarok királya.
S a leány ugy vár, ugy figyel.

Doimánya ujába ott rejti a tört el,
Királyi sátorba ugy suhan be Törtel.
Utána Árboez és Kemencse bemennek,
Lászlóra orozva gyilkokat emelnek.
S a leány ugy fél, ugy remeg.

Ott lehuny, örökre szép szemek sugára,
Végkinja Éduát a szíven találja.
Fölsikolt: „Jaj hiszen nem így akartam én!“
Leroskad s királya vérező tetemén
A leány ugy sir, ugy zokog.

Forgács.

„Nem házasodom meg soha!“

Irta: Cs. Guits Matild.

(Folyt. és vége.)

Szabó Gyurka hát ura lett szavának, mikor Náczi be rukkolt katonáékhoz, ő meg berukkolt Gidáékhoz.

Nagyon kellemetlenül érintette, hogy Jutka se pupos, se sánta, de még csúnya sem volt. Ellenkezőleg, olyan csinos, takaros menyecske volt, amelyet Gyurka életében kettőt sem látott; igaz hogy nem is igen szokta az asszonyokat meg nézni, de a Jutkáról nem tudta a szemét elfordítani.

Soha sem haragudott az a Jutka! nevetett a szeme, szája. Jól állott a kezében a főzőkanál, portörölő, kártya, toll, kapa, czimbalom-verő, a gyerek, szivar, varrás, himzés, vasalló, s a mellett

olyan szépen tudta helyes kacsóját csókra nyújtani; hogy (uram boesá) még Szabó uram is meg szokta már a kitűnő menükért kezét csokolni neki; persze hogy a haja szála is égne emelkedett arra a gondolatra, hogy ha a czimborák ilyen funktió közben meglátnák. Szabó Gyurka észre sem vette, hogy a három napra tervezett látogatásból egy hét lett s neki még eszébe se jutott haza menni.

— Azért szeretek nálad lenni Gida, hogy nem nyafog a fiad — mondta egyszer a házi gazdájának. — Tegnap megpróbáltam hogy tud-e sirni, mikor a lábomon lovagolt megcsiptem.

— És nagyon?! Sirt szegényke kérdezte az apa dühös tekintettel.

— De hogy sirt; azt mondta, hogy: „azt aki istálóját a német apádnak, pofon váglak ha még egyszer bántasz“ — és láttad volna milyen dühösen nézett rám. Utoljára, hogy kibeküljön, ágyús lónak kellett lennem. Rá ült a hátamra, én futottam ő meg az öklével egyre pufogtatta a hátamat. De azért azt mondta, hogy ha megnő ki hiv párbajra és agyon lö. No ha ilyen fiam lenne nem adnám a muszka birodalomért.

— Házasodj meg és lehet ilyen fiad — biztatta Gida.

— Hol van még egy Jutka? Mutasd meg elveszem.

— Gyurka egy kérésem van megteszed-e? kérdezte Jutka.

— Meg ha csak lehet. —

— Fogadd a szobádba az uramat! Holnap egy kedves barátném jön s nem tudom másképp beosztani, mint hogy ő velem fog aludni, az uram

népünkben minden jó, igaz és szép eszme iránt.

Jegyezzük meg jól, a mit Deák Ferencz a haza bölse mondott:

„Igen rosszul vélekednék, ki azt hinné, hogy a harcok zivatara sodorhat el egy nemzetet; van még egy más, lasubb és aljasabb nemzeti halál is: a közelszegényedés vagy nemzeti elsorvadás.“

Ettől hazánkat megóvni, legszentebb kötelességünk.

Orsz. képviselők üdvözlése.

Gulner Gyula államtitkár, országgyűlési képviselőket, társas egyleteink közül többen, valamint a kerület előljáróságai, egyesek és szerkesztőségünk, barátilag és levélileg is üdvözölték az új-év alkalmából, nem tudva azt a szerencsés alkalmat, hogy ezen a napon épen körünkben fog időzni.

Szerkesztőnk ezt csak az ó-év utolsó napján tudta meg s így igen kevés idő volt ahhoz, hogy a polgárság részéről nagyobb számmal személyesen üdvözölhessük, akadályozta ezt a roppant kellemetlen idő is s az is, hogy a templomból kijövők nem értesíthettek kellőleg.

Mindazon által 60—70 választópolgár összejött új-év napján déli 12 órakor s felvonult a Casinó nagytermébe, (kedvező idő esetén a szabadban lett volna a gyülekezés) hová a takarékpénztár helyiségéből, a pénztári igazgatóság és tisztviselők társaságában feljött az államtitkár képviselő is, kit Temesközy Gerzson előljáró, lapunk szerkesztője, — a megjelent előljárók, tisztviselők, a róm. kath. Olvasóegylet, a Népkör, a róm. kath. Munkás Egylet küldöttségei, s más választók nevében — meleg hangon üdvözölt, biztosítván a lakosság és a választó kerület változhatlan tiszteletéről, szeretetéről és törhetlen bizalmáról és ragaszkodásáról; — erőt egészséget kívánva az ország ügyeinek bölcs vezetésére, a város és a kerület érdekeinek előmozdítására, s mind anyjónk, valamint az ország népének öröme. Végül arra kérte az államtitkár urat, hogy ezt a kerületet és ennek választóit és lakóit tartsa meg továbbra is atyai szíves jóindulatában,

meg veled. Az ebédlőbe, vagy a salorba, nem akarok ágyat tenni.

— Szívesen Jutkám. De legjobb lesz, ha én már elmegyek, úgy is régen a nyakatokon ülök már, — ezeket olyan melabusan mondta a nőgyűlölő.

— Nem! arra ne is gondolj György! Azzal engem nagyon megszorítás — kérte Jutka

— Igazán? No hát akkor nem gondolok rá csak szomorú ne légy.

Gida még az éjszaka beköltözött Gyurka szobájába, a hová áthallatszottak a csók czúppanások, mikor éjszakára bucsuzott a feleségétől. Másnap reggel mikor Gyurka felkelt, a kertben a virágágyak közt dalolva kapálgatott egy hölgy; le le hajolt, hogy egy kis lehajolt virágot megigazítson, piros kendővel volt bekötve a feje mint Jutkának.

— Jó reggelt Jutka! csókolom a kaesóidat! — kiáltott hozzá Gyurka.

— A fiatal hölgy kapájára támaszkodott. — Soha se Jutka! hanem azért idejöhét, kezét csókolhat és bemutatthatja magát — kiáltott vissza, a fiatal hölgy kellemes hangon.

— Hát egyébbajod nincs, mint a kézesók — dörmögte Gyurka, de azért csak oda ment, kezét csókolta, és bemutatta magát.

— Mikor jött nagysád? — kérdezte csakhogy éppen szóljon valamit.

— Semmi nagysád „Melinda hugom“ vagyok; maga meg nekem György.

Gyurka ajka tetszetős mosolyra húzódott.

— Ha megengedi szívesen.

— Mit mosolyog.

— Azt hogy meglátszik, hogy egy iskolába

gondolkodásában és szeretetében, kiknek nincs is, nem is lehet más óhajuk, mint ezen érzelmek gondos ápolása és megtartása.

Meghatottságtól fátyolozott hangon igen meleg szavakkal köszönte meg az államtitkár, országos képviselőnk a nem várt s nem is selytett szívélyes üdvözlést, biztosítván a megjelenteket arról, hogy bár mily körülmények között e kerület érdekeit szíven viseli s bár eddig nem sokat tehetett érte, de annak egyrészt az is az oka, hogy arra nem is volt alkalom s erre nézve kérelem nem intéztetett, — ő a maga részéről minden jogos, igazságos és méltányos igények támogatástól nem fog elzárkózni, szeret mindenkit, e kerület minden lakosát, még azokat is akikbe esalódott.

Nagymérvű elfoglaltságánál fogva ritkán részesülhet abban a jóleső helyzetben, hogy választóival érintkezessen, annál jobban esik lelkének ez az alkalom, hogy a megjelentekkel pár barátságos szót válthat, kikre valamint az egész kerület lakosaira és az egész hazára az Isten áldását és jótéteményét kéri.

Lelkes éljenzés hangzott föl a szép lélekemelő szavakra, mire az államtitkár úr mindenkivel kezét fogva búcsuzott el a benső örömtől áthatott jelenlevőktől.

Valóban szívet és lelket emelő volt ez a találkozás, azok az őszinte bensőség-teljes szavak, melyek hozzánk intéztettek s melyek sokáig folyton ott fognak esengeni lelkünkben e szép nap emlékezetén, egy nagy hazafi, egy bölcs államferfi szeretett képviselőnkhez való tiszteletünk és törhetlen ragaszkodásunk megnyilatkozásában.

A munkásokért.

Szép ünnepély folyt le Karácsony másodnapján délelőtt, a városház tanácstermében.

Járasi főszolgabírónk össze hívatta kisebb s nagyobb birtokosainkat, az egyletek elnökeit s ezek jelenlétében, emelkedett szellemű beszéd kíséretében átadta H a b o n y J ó z s e f öregeselőnek, a ki 40 évig szolgált egy huzomban, becsületesen és hűségesen bold. Márton Ferencz gazdaságában, a földművelésügyi m. kir. miniszter által küldött jutalom dízképet, rámban és 100 koronát.

Az öreg roskadt eseléd elérzékenyülve hallgatta főszolgabíránk hatásos, meleg elismerő szavait, reszkető szavakkal köszönve meg a nagyszámu pénzt, s a becsületes hosszú szolgálat

jártak Jutkával, mintha csak őt hallanám beszélni.

— Igen mi egészen egyformák vagyunk. Csakhogy az én hangomban több a parancsoló, mint az övében, de az én állásommal vele jár.

— Az este későn érkeztem, önök már akkor aludtak; nem akartam zavarni magukat, de mink Judittal 2 óráig beszélgettünk.

Igen beszélgettek. Össze esküdtek, hogy Szabó Györggyel elfeledtetik a nő gyűlöletet. Melinda, a ki örömmel tapasztalta, hogy Jutka még mindig beillik Judithnak, villogó szemekkel fogadkozott, hogy addig nem nyugszik még György meg nem kéri a kezét és akkor? — Nos akkor kikoszarazza. Melinda mindenben utánozta Juditot, és Gyurka minden nap százszor ismételtette magában a mint gyönyörködve nézte a leányt, hogy „egészen olyan mint Jutka! második Jutka, csak a hangja egy kicsit parancsolóbb.“

A két barátnő kitünően mulatott György átalakulásán, és Jutka nem egyszer mondta, hogy „halálos vétek ezt a szegény Gyurkát ugrasztani, olyan jó férj lenne belőle.“

— Jutkám, ha ma az urad tiz perezzel később jön ki a lugasba, Gyurka megkérte volna a kezemet. — Dicselkedett Melinda csillogó szemekkel, megérkezése után épen két hétre.

— Jaj de jókor ment az én édes kisuram! legalább még reménykedik szegény György. Az bizonyos, hogyha ki kosarazod, rögtön elutazik.

— De hátha nem kosarazom — felelt Melinda finom esintalan mosolylyal.

— Igazán?! — kiáltott Jutka örömeiben fel szöke helyéről és össze csapta a kezét.

— Igazán. Az a két hét amit a ti kedves

örök emlékét, a magyar géniuszt által megkoszorozott földmunkást ábrázoló dísz képet.

Azután a gazdasági munkás és eseléd pénztárról szóló törvényt és rendelkezéseit ismertette a főszolgabíró, felhíván a jelen levőket e tárgyban való értekezlet tartására, valamint ezen intézmény pártolására és az életbe léptetésben való közre munkálkodásra.

Antos Béla indítványára elhatározta az értekezlet, hogy a törvény magyarázatot népies leírásban terjessze az előljáróság, Somodi István munkás egyleti és Makay János népköri elnökök kértére meg ígerte elnöklő főszolgabíró, ezen egyletek helyiségeiben ő maga fogja a törvényt magyarázni, és gondoskodni fog, hogy a gazdasági egyletből valaki lejjön ily előadás tartására.

A törvény több rendelkezését mi is közöljük az alábbiakban.

A munkás- és eseléd-segélypénztár országos jellegű, mely államilag egy országos bizottság által kezeltetik.

A pénztárnak alapító, rendes és rendkívüli tagjai vannak.

Alapító tag az, ki egyszer s mindenkorra 50 koronát fizet a pénztár céljaira.

Rendes tag lehet — nemre való tekintet nélkül — minden munkás-igazolvánnyal bíró munkás, eselédkönyvvel bíró (külső) gazdasági eseléd és minden gazdasággal foglalkozó egyén, ki 14 élet-évét betölti, de 35 évnél nem idősebb. Az első öt évben, tehát 1905. év végeig, felvételnél olyanok is, kik 35 évesek multak, de az 50 évet még nem haladták túl.

Rendkívüli tag lehet minden munkás-igazolvánnyal bíró munkás, nemre való tekintet nélkül.

A rendes tagok két csoportra oszlanak:

a) olyanok, kik heti 20 filléres részletekben évenként 10 kor. 40 fill. évi tagdíjat fizetnek;

b) olyanok, kik ennek felét, azaz hetenként 11 fillért évenként 6 korona 72 fillér tagdíjat fizetnek.

A rendkívüli tagok évenként 1 korona tagdíjat fizetnek.

A felvételi díj rendes tagoknál egyszermindenkorra 3 korona (35 évesnél idősebb 4 koronát fizet) rendkívüli tagok felvételi díjat nem fizetnek.

Az a tag, ki két könyvet vált kétszeres befizetést teljesít, de kétszeres segélyezésre is van igénye.

A tagdíj féléves részletekben fizetendő és pedig az első félévi részlet a belépéskor, a második részlet félév múlva. A befizetések a postatakaréknál történnek. A befizetések úgy is történhetnek, hogy a tag az előljáróságtól gyűjtő lapot kap, melyre 20, illetőleg 5 és 6 filléres postabélyegeket ragaszt s a félév lejártával ezzel fizet a postatakarékpénztárnak.

boldog családi körötökben töltöttem, ki gyógyított nagyravágyási hóbertomból. Látom, már rólad hogy fényes rang nélkül is lehet az ember boldog és tisztelt uriaszony. Györgynek a jegyzőség mellé van száz hold jó termő saját földje — már ennyire jutott a leány kérésben tegnap — majd csak megélnék.

— No és mi tagadás benne? megszerettem ezt a farkas bőrbé bujt bárányt; ezt az édes nagy gyermeket.

Szabó György mint vőlegény ment haza.

— Náczikám — szólt a mindenesének — ha azok a . . . hogy is szoktad csak mondani? Radlók . . . varjak, lumpok jönnek, menj le elébök mond hogy nem vagyok itthon . . . hogy vége a hatalomnak, mulatságnak, mert Jutka . . . akarom mondani asszony jön a házhoz, megházasodtam.

III-dik levél.

Kedves Jutkám és Gidám!

Az én szeretett Jut . . . akarom mondani Melindám, ma hajnalban egy egészenes Pis . . . akarom mondani fiuval ajándékozott meg. Jöjjetek kedveseim mielőbb hogy az én drága Pistám ne maradjon sokáig pogány! Nagyon sok dolgom van mert Pistánk nagyon hasfájós és mindig duczolnom kell, más egyéb dolgom is van Melka körül, mert sem az anyjukomat, sem a fiamat nem bizom eseléd kézre. Isten veletek! tárt karokkal várunk benneteket Melka, Gyuri meg a kis pogány.

Bizony így történt ez szórol szóra. Igaz az a közmondás, hogy a jóasszony a legjobb házasság szerző; és egy rossz asszony tiz agglégényt csinál.

A felvételi díj a helyi bizottságnál fizetendő. Az I. csoportbeli (évi 10 korona 40 fillér tagdíjjal) rendes tagok segélyezése.

Baleset esetében ingyenes gyógykezelés.

Ha egy hétnél tovább válik baleset miatt munkaképtelenné (ugy hogy felét nem keresheti meg mint egy más egészséges munkás) 60 napig napi 1 korona segélyt kap.

Baleset miatti rokkantság esetén, a fenti 60 napi segélyezési idő után, a munkaképtelenség egyéb tartamára havonként 10 kor. segélyt kap.

Baleset miatti halál esetében a hátrahagyott család egyszer s mindenkorra 400 korona segélyt kap, ha pedig az elhaltnak felesége vagy gyermeke nem marad, 100 korona temetési segélyt fizetnek ki.

Rokkantság esetében, ki a pénztárnak 10 év óta tagja s bármely okból rokkantá válik (s felét sem keresi meg mint egészséges munkás) élete fogytáig, vagy míg keresetképes lesz, havonként 10 korona segélyt kap.

A ki 65 évét betölti s rokkantsági segélyt nem kapott, egyéb igényei fentartása mellett 100 koronát kap.

Halál esetén (nem baleset folytán) azon tag családjának, ki 5 évig volt tag, 200 korona, a ki 10 évig 250 korona, a ki 15-ig, 270 korona egyszer s mindenkorra segélyt fizetnek ki.

Ha háromnál több árva marad, a segély is magasabb.

Család (házastárs) nélkül elhalt tagok temetési költségére 100 korona fizetnek ki, ha az illető 5 évig volt tag.

A II. csoportbeli (évi 5 korona 72 fillér tagdíj) tagoknak hasonló segély jár azon külföldi tagokkal, hogy rokkantság esetén 65 évök betöltése után és nem baleset következtében beálló halál esetén csak fele segélyt adatik.

A rendkívüli tagok csak baleset esetén kapják a fent körülírt segélyt. Rokkantsági segélyre 65 éves korukban adandó 100 koronára s nem baleset következtében előálló halál esetén családjuknak segélyre igényök nincsenek.

A gazdasági külső cselédek minthogy munkaadójuk a törvény 8. §-a értelmében évi 1 korona 20 fillér hozzájárulásra van kötelezve, a rendkívüli tagokkal egyenlő segélyben részesülnek.

Megjegyzetjük, hogy gazdasági cseléd is lehet rendes tagja a pénztárnak.

A törvény értelmében a gazdasági (külső) cselédek összefognak iratni és minden cseléd után a gazda 1 korona 20 fillér hozzájárulási díj megfizetésére van kötelezve, mely közadók módjára hajtatik be.

A hozzájárulási díjat a cseléd bérébe betudni vagy ennek megfizetésére a cselédet kötelezni tilos.

Az a gazda, ki mint alapító tag belép s cselédje helyett az I. csoportbeli tagdíjat (1 kor. 40 fill.) sajátjából fizeti be s ennek a díjnak csak felét tudja be a cseléd bérébe, a fenti 1 kor. 20 fill. hozzájárulási díjat megfizetni nem köteles.

Az állam évenként 100.000 koronával járul a pénztár gyarapításához.

Minden községben, hol a pénztárnak legalább 50 tagja van, helyi bizottság alakítatik, melybe 4 tagot a képviselő-testület, 4 tagot a hozzájárulásra kötelezett munkaadók (1 kor. 20 fill.) 4 tagot pedig a helybeli rendes és rendkívüli munkaadók választanak maguk közül.

Egyébként, ha nincs 50 tag vagy helyi bizottság nem alakul, a helyi bizottság teendőit a községi előjáróság látja el, vagy esetleg helyi megbízott küldetik ki.

A helyi bizottság veszi fel a tagokat, kezeli s számolja el a felvételi díjakat s közreműködik a segélyezéseknél.

MI UJSÁG?

— **Hymen.** Beviz Pál pénztárnok fia, Mihály, eljegyezte Csizmas Alajos leányát Rozáliát — ugyancsak Beviz Pál leányát Erzsébetet pedig eljegyezte Drávai Mihály községi végrehajtó fia: Mihály.

— **Eljegyzés.** Bauer Gábor kereskedő eljegyezte Berényi Gyula rákos-palotai kereskedő leányát, Irmát.

— **Orsz. gyűl. képviselő választók.**

A vármegyei központi választmány, az 1901. évi orsz. képviselő választók névjegyzékét elkészítette. Kerületünkben ismét jól megnövekedett a választók száma. 1899 évben volt 2837, 1900. évben 3032, míg a folyó 1901. évre 3417 főben lettek a vá-

lasztók megállapítva. Minthogy ez évben az országgyűlés feloszlik, az országgyűlési képviselőt ezek fogják választani. Ez a választás nálunk az idén is igen csendes lesz, mint azt már az első jelekből gyanítjuk, s a mint az a kerület komolyságához méltó is.

— **Az új házszámokat** a tanyákon is, a városban is felrakták a lakóházakra. A régi (helytelen) tízed elnevezésre mellőztették és a helyet a várost öt kerületre osztották fel és minden kerületet egytől számoztak s a legtöbb utca új nevet is kapott. Jövőre tehát nem lesz elég, ha valaki csak a házszámot tudja, hanem tudnia kell a kerületet és utca nevét is. Az új rendhez való szokást nagyban megkönnyíti az, hogy a házakra felszögeezett jelző táblácskákon rajta van a kerület, utca neve és a házszám.

— **Felhívás.** Egyik előkelő egyházi főpásztorunk tollából, a Vörösmarty országos ünnepély alkalmával megírt s lapunkban közölt cikkben városunk közönsége felkérte, a „Szózat” lánglelkű költőjének, Vörösmarty Mihálynak, Budapestben felállítandó szobrára való adakozásra. Sajnos azonban eddig eredmény nem mutatkozott. A szoborra való adományokat elfogad Léva Mihály plebános és szerkesztőségünk. A gyűjtést a szerkesztőség részéről 8 koronával megnyitjuk. Kérjük a számos esatlakozást e nemes czél előmozdítására. Szerk.

— **Hitványság.** Valami neveletlen individum az új-év napjára megint elárasztotta egyes tisztességes családokat förtelmes levelező lapokkal. Figyelmeztetjük az illetőt, hogy tudjuk ki ő, merre van hazája, családjára iránt való tekintetből azonban elhalgatjuk a nevét, ha felhagy ostoba frivol játékaival.

— **Jószágvásár-pénznélkül.** Magyar Pista, hírneves üzletrendezőnk ismét csinált egy stíklit. A napokban beállított Matók István jászberényi gazdag földműves birtokára s ott elő adta, hogy ő nagy pesti marha kereskedők megbízottja, a kiknek részére minden nemű marhákat vásárol, ki is nézett magának 4 ökröt, 1 bikát és 2 tehenet, azt megalkudta 625 frtért, passusait magához vette s a maga nevére iralta, a gazdától 9 frtot kölesön kért, befogatott vele, s magát Ujszászra vitette, meghagyván, hogy a bikát és tehenet hajtásuk Ujszászra, majd ott ő azokat átveszi s Szelére hajtassa s ott a kereskedőknek átadja, a 4 ökröt pedig hajtásuk Szelére, azokat majd ott veszi át s az egésznek az árát a gazdának Szelén fizeti ki. Ugy is lett. Csakhogy Magyar a bikát és 2 tehenet Abonyba hajtotta, itt Lajesáknak, mint igaz, passussal igazolt tulajdonos 2 tehenet eladott azonnal, a bikát lakásán hagyta és átment a Szeli vásárra, hogy még a 4 ökrön is csináljon valamit, ötlet szerűen üzletet. Suri esendőrmesternek felűnt Magyar tollasodása, s táviratozott Jászberénybe a jószágok irányában, közben pedig az elutazni szándékozó Magyarat csipete el a vasút állomáson, s hozta vissza — fiákkeron, minthogy Magyar gyalog nem volt hajlandó jönni, — az ur, esendőrmester mellett is ur, gondolván, — minthogy azonban a jászberényi főkapitány válasza megnyugtató volt a passusok iránt, Magyarat eleresztették s folytatta útját Szelére. Ott aztán sehogy sem sikerült a már oda hajtott 4 ökrök ügye, a gazda sürgetéseire csak azt mondta, hogy nem érkeztek meg a pesti nagy kereskedők. A gazda megrökönyödött s az ökröket vissza hajtotta, aztán átjött Abonyba a többi jószágok után, a melyek letiltattak Lajesáknál sőt a bika is nálla helyeztetett el, további hatósági intézkedésig. Így aztán Magyar-nak rosszszul ütött be most az üzlet. De azért eből semmi baja sem lesz, mert hát ő nem tehet arról, hogy a pesti nagy kereskedők nem érkeztek meg.

— **Szrapkót keresik.** A Husenicza háznál történt betörés és a Fuchsnál történt rablás hősét a büntető bíróság keresi, — ott lakik Szolnokon, de el nem csukják, had bolondozza ki magát kedvére, míg majd valami nagyobb büntetést el nem követ, a hosszú pórászsra eresztett „kereset alatt álló fél.” Gyenge macskától elszaporodnak az egerek!

— **Városunk népesedési adatai a múlt évben.** Mivel az ember is születésével kezdődik, meg amellyel a golya beköszöntése általában örvendetes családi esemény számba megy, mi is a születésekre vonatkozó adatokkal kezdjük, mint amelyek a szaporodás szempontjából a legkedvezőbb képet mutatják. Ugyanis 613 állampolgárt adott volna városunk a múlt évben a magyar hazának, ha ezek közül 8 már előre le nem mondott volna a közügyekben való részvételről azál-

tal, hogy halva született. De az új polgárok nem szerint való megoszlása azt mutatja, hogy ha adót nem is, de katonát bőven fogunk adni a királynak t. i. 332 fiu volt az új szülöttek között, míg leány csak 281, amit tekintettel a hozományoknak az újabb korban való tetemes megcsappanására, bár a szép nemnek hódoló tisztelői vagyunk, mégis kedvező körülménynek kell minősítenünk. annál is inkább, mert a nősülési kedv alaposan kezd lohadni, amint azt az aránylag csekély 122 házasságkötés mutatja. Ebből a körülményből következtetjük, hogy ifjúságunk kedvelt dala a múlt évben ez volt, hogy „Nem házasodom meg soha!” S így a pártától menekülni vágyó lányaink minden igyekezete, hogy: „Asszony, asszony, az akarok lenni!” hajótörést szenvedett a legtöbb esetben a férfiui nem fentebb idézett energikus kijelentésén. De hogy nem mindenféle szerelemnek szokott vége lenni, legjobban bizonyítja, hogy 13 vegyes házasság kötött a múlt évben, amelyből 10 róm. kath. és református, 1 lutheranus és református, 1 kath. és luth. és végül 1 ref. és izraelita között kötött. A születendő gyermekek vallására nézve 3 esetben történt megegyezés, mindenesetben a róm. kath. egyház javára. Miután így a keresztelesek és lakodalomok örömein tustünk, (némelyek azt mondhatnák, hogy nem jó sorrendet tartottunk, mert előbb van a lakodalom, azután a keresztelek, de mi meg a tapasztalatra hivatkozhatunk, hogy akárhányszor tolatkodólag lépett már fel a golya mama s lefoglalta magának az elsőséget,) áttérünk a szomorú adatokra. Összesen 410 haláleset történt a múlt évben, beleszámítva ez összegbe a 8 halva született is. Meghalt 195 fi és 215 nő nemű egyén. S így végső sorban is azt kell tapasztalnunk, hogy a mi égaljunk a férfiui nem szaporodására alkalmas, mert míg több fiu született, mint leány, addig több nő halt meg, mint férfi.

— **Szélhámos leány.** Horvát Erzsébet abonyi illetőségű föltételes szabadságra bocsájtott fegyencz, Czepléden tartózkodott néhány napig, mely idő alatt többeket meglöpött. Innen Kecskemétre és Nagy Körösrre indult vendégszerepelni, visszajövet azonban a czeplédi állomásnál utolérte sorsa s letartoztatták.

— **Uj eljárás a marha levelek körül.** Az állatorvosi szolgálat államosításával kapcsolatban, az 1901. év január hó 1-én kezdődő érvénnyel, ujmintájú, és érték osztályzatú marhalevél ürlapok bocsáttak forgalomba — az eddig használatban volt marhalevél ürlapok forgalma pedig 1900. év december 31-dikével beszüntetett. Az új mintájú marhalevél ürlapok 20 filléres, 12 filléres, és 4 filléres értékű béjeggyeggyel lesznek ellátva. Marhalevél bélyeg illeték fejében tehát minden darab 2 évesnél idősebb szarvasmarha vagy ló után 20 fillér, minden darab 2 évesnél fiatalabb szarvasmarha vagy ló után 12 fillér, továbbá egymarha levélre írott juhok vagy sertések első darabja után 4 fillér lesz fizetendő, minden további darab juh vagy sertés után azonban még 2 filléres bélyeg jegy lesz ragasztandó a marhalevéltre. Így tehát ez év kezdetével a marha levél bélyeg illetéke, a múlt évihez képest meg kétszereződött.

— **Levelek betétele a csomagokba.** Eddig a postai csomagokba tett tevel után birságot kellett fizetni. Most a budapesti postaigazgatóság részéről arról értesülünk, hogy a postai csomagokban joga van a küldőnek irásbeli közleményt elhelyezni, csakis a vasúti csomagokban van az eltiltva. Elég sajnálatraméltó körülmény, hogy ez a régi czopfos eljárás még a vasutnál nem szűnt meg s a küldő, ha egy pár sort csatol a küldeményhez, azért jövedéki kihágás miatt zaklatják és érzékeny birsággal sújtják. Helyén volna ezt az avult szokást a vasutnál is megszüntetni.

— **Felhívás!** (A magyar „néprajzi társaság” elnökségétől vettük a következő sorokat:) A Magyar Néprajzi társaság tíz évvel ezelőtt alakult meg s azóta feladatához híven folyton kutatta népünk naiv hitvilágát, hagyományait, szokásait, költészetének, művészetének, iparának jellemző termékeit; kereste továbbá a keleti rokonnépekhez és az idegen szomszédokhoz fűződő kapcsolat ősrégi szárait, a bevándorlással és letelepedéssel, az idegen népelemek hódolásával, beolvásvászával és kölcsönhatásával járó ethnikai változások emlékeit. A Vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium, a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Nemzeti Múzeum anyagi támogatásával folytatott uttörő munkásság eredményei az Ethnographia I—XI. évfolyamában, a Néprajzi Füzetek I—VIII. számban és a Néprajzi Könyvtár I.

